

De wortel en de stok. Praktijklessen uit een gebiedsgerichte probleemaanpak van ondermijning (2019)

S. Mehlbaum Y. Schoenmakers, (Mehlbaum Onderzoek & Advies)
Politiekunde 83A

Thema: 2. Politie in haar omgeving. 2.1 Gebiedsgebonden politiewerk

Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om lessen te trekken uit de aanpak en deze te delen met andere belanghebbenden en professionals.

Onderzoeksvragen:

- Welke lessen kunnen worden getrokken uit de gebiedsgerichte integrale aanpak van een hardnekkig crimineel probleemgebied

Methoden van onderzoek

- Actie-onderzoek

Samenvatting

De onderzoekers hebben eerder in kaart gebracht welke criminele activiteiten er plaatsvonden in zogenaamde notoire straten (Mehlbaum, Schoenmakers & Van Zanten, 2018). Op basis van dit casusonderzoek in drie gemeenten troffen zij tal van criminele activiteiten aan, zoals drugshandel en illegaal gokken. Ook bleken sommige panden ontmoetingsplaatsen voor criminelen van allerlei allure. Omdat deze probleemgebieden al lange tijd aantrekkelijk zijn voor criminele activiteiten, pleiten de onderzoekers in dat rapport voor een lange termijn benadering op onderliggende criminogene factoren om de notoire straten duurzaam te verbeteren, in plaats van enkel een 'korte klap'-aanpak.

In dit vervolgonderzoek richten zij zich op de gebiedsgebonden aanpak van ondermijning. In één van de onderzochte cases zijn de betrokken projectleden van politie, gemeente en Belastingdienst met de aanbeveling uit het eerste onderzoek aan de slag gegaan en is een integraal projectplan opgesteld dat zich richt op zowel repressieve interventies op de korte termijn, als langere termijn interventies om verbetering van het gebied te stimuleren. Zij noemen dit een strategie van de wortel (stimuleren) en de stok (repressie). Dit past bij de opvatting van Tops en Schilders (2016) die in dit verband spreken over de noodzaak van een strategie om zowel 'verkeerde' krachten terug te dringen als 'goede' krachten te mobiliseren. Zo konden de onderzoekers nagaan hoe hun aanbevelingen in de praktijk uitpakken, inclusief de overwegingen en strubbelingen waar de betrokken professionals mee te maken kregen. De betreffende probleebuurt wordt beschreven als een 'walhalla voor autocriminaliteit'. Een anonieme omgeving met afwezigheid van overheidstoezicht.

Gedurende een half jaar is de integrale aanpak op de voet gevolgd met als doel lessen te trekken uit de aanpak en deze te delen met andere belanghebbenden en professionals. Dit project dient als een waardevolle proeftuin voor andere gemeenten en basisteams van de politie die met soortgelijke hardnekkige en lokale problematiek kampen. Tevens heeft het onderzoek een actiegericht karakter, waarbij de onderzoekers hebben verkend in hoeverre zij zelf een bijdrage kunnen leveren aan de integrale aanpak door met de betrokkenen te reflecteren op de ingezette acties. Uiteindelijk participeerden de onderzoekers overwegend op informeel, consulterend en – in mindere mate – op meedenkend niveau van actieonderzoek.

In hoofdstuk 2 wordt het proces beschreven vanaf de gevoelens van onbehagen bij uitvoerders op straat tot een gezamenlijk werkprogramma om probleemgebiedje te verbeteren. In hoofdstuk 3 wordt het ontmoedigingstraject van de integrale aanpak geschetst met een breed arsenaal aan interventies die door de werkgroep is ingezet. De verschillende

casusvoorbeelden in dit hoofdstuk laten zien hoe de werkgroep te werk gaat en wat de bijdrage van de verschillende partijen is. De inspanningen van de werkgroep zijn voor een groot deel gericht op het zorgen dat ondernemers zich aan de geldende wet- en regelgeving houden. In hoofdstuk 4 wordt beschreven welke acties zijn ingezet om te komen tot een 'bonafide vestigingsklimaat' in het gebied. Een aantal acties zijn binnen de looptijd van het werkprogramma gerealiseerd.

Hoofdstuk 5 gaat in op de opbrengsten. Hoewel de integrale aanpak nog loopt en in 2019 wordt voorgezet, zien de deelnemers al verschillende opbrengsten. Naast veranderingen in de buurt, zoals minder dubieuze bezoekers en bedrijven die zich meer aan regelgeving houden, heeft de integrale aanpak een bredere impact gehad. Binnen de werkgroep (toegenomen vertrouwen, inzicht in elkaars competenties), hebben de leden geleerd van de samenwerking met het energiebedrijf en de omgevingsdienst. Tot slot heeft de aanpak geleid tot kennisverbetering op de spelers in de buurt, en deels ook daarbuiten (samenwerkende vastgoedeigenaren). In hoofdstuk 6 worden de lessen uit deze integrale aanpak op een rij gezet. Deze lessen dienen als generieke handreiking voor professionals en leidinggevendenden die met soortgelijke problematiek te maken hebben. Tot slot volgt in hoofdstuk 7 een beschouwing.